

บรรณานุกรม

หนังสือและบทความ

การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, กระทรวง. (2547) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.

2546. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. (2541) นโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับเด็กด้อย

โอกาส. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท.

เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2530) การศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์.

กรุงเทพมหานคร : โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2547) คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.

จิตติ มงคลชัยอรัญญา. (2540) การศึกษาชุมชนเพื่อการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : กรมการพัฒนา

ชุมชน.

ชยันต์ วรรณะภูติ. (2536) คู่มือการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่องานพัฒนา. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและ

พัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ทองปลิว ชมชื่น. (2528) ปรัชญาการศึกษานอกระบบ. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร

วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.

ชนพรรณ ธานี. (2540) การศึกษาชุมชน. ขอนแก่น : บริษัทเพ็ญพรินต์.

บุญศรี พรหมมาพันธุ์ และเพ็ญศรี ทิวสุวรรณ. (2533) “กระบวนการวางแผนและการจัดทำ

โครงการการศึกษานอกระบบ” ชุดวิชาการจัดการการศึกษานอกระบบ. นนทบุรี :

มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช.

ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. (2543) กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา.

กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

เปรมใจ วังศิริไพศาล. (2552) “การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบและแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับ

เด็กต่างด้าว กรณีศึกษา: อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก” เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง

แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กต่างด้าว. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร. (2549) “บทวิเคราะห์การจำแนกเด็กและเยาวชนไร้สัญชาติในประเทศไทย” รายงานการทำงานของคณะอนุกรรมการศึกษาหามาตรการในการแก้ไขปัญหาเด็กไร้สัญชาติในคณะกรรมการกิจการสตรี เยาวชน และผู้สูงอายุ วุฒิสภา. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ.
- มงคล พนมมิตร และชาติชาย รัตนศิริ. (2540) การวิจัยชุมชนในเอกสารประกอบโครงการพัฒนาที่สูงไทย-เยอรมัน. เชียงใหม่ : สำนักงาน ปปส. ภาคเหนือ.
- รัตนา พุ่มไพศาล. (2528) หลักการจัดและบริหารการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชนี บุญเรือง. (2541) การศึกษานอกโรงเรียนสำหรับแรงงานเด็ก : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการแรงงานเด็ก มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก. วิทยานิพนธ์ สส.ม. (สาขาวิชาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิลาวรรณ รัตนเสษฐากุล. (2526) การศึกษานอกระบบโรงเรียนเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิไล ตั้งจิตสมคิด. (2531) การศึกษานอกระบบ. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- วัลลภ พลอยทับทิม. (2547) มาตรฐานการให้บริการสวัสดิการสังคมแก่เด็ก. สำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักปลัดกระทรวง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพริกหวานกราฟฟิก จำกัด.
- สุวรรณณี เข้มเจริญ. (2547) สิทธิในการศึกษาของคนไร้สัญชาติในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ น.ม. (สาขาวิชานิติศาสตร์) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2529) การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อมรรкарพิมพ์.
- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาสังคม คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2550)
 “การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาของเด็กข้ามชาติ กรณีศึกษา : อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา” ใน รายงานการศึกษาเรื่องการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาของเด็กแรงงานพม่า. หน้า 3-5. กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

อรพินท์ สพโชคชัย. (2537) **คู่มือการจัดการประชุมเพื่อระดมความคิดในการพัฒนาหมู่บ้าน.**
กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

อุ้นตนา นพคุณ. (2523) **การศึกษานอกระบบโรงเรียน.** กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อังศุมาลิน สมรรคเสวี. (2545) **ปัญหาและความต้องการทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนของสตรี
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต : ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านหัวแหลม ตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง
จังหวัดฉะเชิงเทรา.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการบริหารและนโยบายสวัสดิการ
สังคม) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Malcolm S. Knowles. (1970) **The Modern Practice of Adult Education.** New York: Association
Press.

Phillip H. (1974) **Coombs. Attacking Rural Poverty : How Nonformal Education Can Help?.**
Baltimore: The John Hopkin University Press.

การสัมภาษณ์

ทะเลดูล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ชยารส อุดมอ่าง เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่หมู่บ้านแม่สามแลบ อำเภอสบเมย
จังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2554.

คูตี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ชยารส อุดมอ่าง เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่หมู่บ้านแม่สามแลบ อำเภอสบเมย
จังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2554.

ไบคورا เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ชยารส อุดมอ่าง เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่หมู่บ้านแม่สามแลบ อำเภอสบเมย
จังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2554.

ซิดาบี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ชยารส อุดมอ่าง เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่หมู่บ้านแม่สามแลบ อำเภอสบเมย
จังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2554.

ทีเซ ผู้นำกลุ่มกะเหรี่ยง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ชยารส อุดมอ่าง เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่หมู่บ้านแม่สามแลบ
อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2554.

พอดิ ผู้นำกลุ่มไทใหญ่ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ชยารส อุดมอ่าง เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่หมู่บ้านแม่สามแลบ
อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2554.

สุภาพ นุชนงคราญ ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ชยารส อุดมอ่าง เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่หมู่บ้านแม่
สามแลบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2554.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สาอะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ชยารส อุดมอ่าง เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่หมู่บ้านแม่สามแลบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2554.

สันติพงษ์ มูลฟอง ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาเครือข่ายเด็กและเยาวชนลุ่มแม่น้ำสาละวิน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ชยารส อุดมอ่าง เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่ศูนย์พัฒนาเครือข่ายเด็กและเยาวชนลุ่มแม่น้ำสาละวิน จังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2554.

อะปู้ ผู้นำกลุ่มมุสลิม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ชยารส อุดมอ่าง เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่หมู่บ้านแม่สามแลบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2554.

อาเจิม เจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาเครือข่ายเด็กและเยาวชนลุ่มแม่น้ำสาละวิน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ชยารส อุดมอ่าง เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่ศูนย์พัฒนาเครือข่ายเด็กและเยาวชนลุ่มแม่น้ำสาละวิน จังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2554.

ฮามาดาตี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ชยารส อุดมอ่าง เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่หมู่บ้านแม่สามแลบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2554.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

“ความเป็นคนไร้รัฐและคนไร้สัญชาติในประเทศไทย : คืออะไร ? และควรจัดการอย่างไร ?”

(2547) [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.archanwell.org> (3 พฤษภาคม 2554)

“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542” (ม.ป.ป.) [ออนไลน์]

แหล่งที่มา : <http://www.ed-law.moe.go.th/image/law/0010.PDF> (3 พฤษภาคม 2554)

“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553” (ม.ป.ป.) [ออนไลน์]

แหล่งที่มา : <http://www.ed-law.moe.go.th/image/law/0012.PDF> (3 พฤษภาคม 2554)

“พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546” (ม.ป.ป.) [ออนไลน์]

แหล่งที่มา : http://www.ed-law.moe.go.th/law_1.php (3 พฤษภาคม 2554)

“บทสรุป ปัญหาคนไร้สัญชาติ ในประเทศไทย” (2548) [ออนไลน์]

แหล่งที่มา : <http://www.thaingo.org/story/nationless.htm> (3 พฤษภาคม 2554)

ภาคผนวก

ผนวก ก.

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

เอกสารรับรอง

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่ 25 เมษายน 2554

ชื่อเรื่อง แนวทางจัดการศึกษาสำหรับเด็กไร้สัญชาติที่สอดคล้องกับบริบทของเด็ก ครอบครัว และชุมชน : ศึกษากรณีเด็กไร้สัญชาติในหมู่บ้านแม่สามแลบ อำเภอสมเด็จ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ชื่อนักวิจัย/หัวหน้าโครงการ นางสาวชยารส อุดมอ่าง
คณะวิชา/หลักสูตร นักศึกษาหลักสูตร MSW คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ขอรับรองว่า งานวิจัยดังกล่าวข้างต้นได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบโดยสอดคล้องกับ
ประกาศเขตซึ่งก็ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ลงนาม

(รองศาสตราจารย์ ดร. จิรายัตร์ คมพัตย์)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่รับรอง

25 เมษายน 2554

เลขที่รับรอง

อ.049/2554

ผนวก ข.

หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมวิจัย

เขียนที่ .....

วันที่ .....

ข้าพเจ้า.....อายุ ..... ปี
 อยู่บ้านเลขที่ ..... ถนน ..... หมู่ที่ ..... แขวง/ตำบล .....
 เขต/อำเภอ ..... จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ .....

ขอทำหนังสือนี้ให้ไว้ต่อหัวหน้าโครงการวิจัย เพื่อเป็นหลักฐานแสดงว่า

ข้อ 1. ข้าพเจ้าได้รับทราบโครงการวิจัยของ นางสาวชยารส อุดมอ่าง เรื่อง “รูปแบบการจัด
 การศึกษาสำหรับเด็กไร้สัญชาติที่สอดคล้องกับบริบทของเด็ก ครอบครัว และชุมชน : ศึกษากรณี
 เด็กไร้สัญชาติในชุมชนแม่สามแลบ อำเภอสมเด็จ จังหวัดแม่ฮ่องสอน”

ข้อ 2. ข้าพเจ้ายินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ด้วยความสมัครใจ โดยไม่ถูกบังคับ ชู่เชิญ
 หลอกลวงแต่ประการใด และพร้อมจะให้ความร่วมมือในการวิจัยทุกประการ

ข้อ 3. ข้าพเจ้าได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย
 และผลที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งคุณค่าที่จะได้รับจากการวิจัยโดยละเอียดแล้ว (จากเอกสารการวิจัยแนบท้าย)
 โดยได้อ่าน ข้อความที่มีรายละเอียดอยู่ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยโดยตลอด อีกทั้งยัง
 ได้รับคำอธิบายและตอบข้อสงสัยจากหัวหน้าโครงการวิจัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้อ 4. ข้าพเจ้าได้รับการขออนุญาตในการจดบันทึก พร้อมทั้งบันทึกเทปในการ
 สัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ โดยการบันทึกเทปที่มีเสียงของข้าพเจ้า
 แก่สาธารณะ หากผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องแสดงภาพเสียงของข้าพเจ้า ผู้วิจัยจะระมัดระวังและใช้
 แสดงเพื่อประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น

ข้อ 5. ข้าพเจ้าได้รับการยืนยันจากผู้วิจัยว่า จะไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวหรือข้อมูลในส่วนที่
 เกี่ยวข้องกับข้าพเจ้าในงานวิจัย

ข้อ 6. ข้าพเจ้าได้รับทราบว่า ข้าพเจ้ามีสิทธิจะบอกเลิกการร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้
 และข้าพเจ้าได้อ่านและเข้าใจข้อความตามหนังสือนี้โดยตลอดแล้ว และการเข้าร่วมใน
 งานวิจัยครั้งนี้ ข้าพเจ้าเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ เห็นว่าถูกต้องตามเจตนาของข้าพเจ้า จึงได้ลง
 ลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ พร้อมกับหัวหน้าผู้วิจัยและต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ ..... ผู้ให้ความยินยอม

(.....)

ลงชื่อ ..... หัวหน้าผู้วิจัย

(.....)

ในกรณีที่ผู้เข้าร่วมการวิจัย อ่านหนังสือไม่ออก ผู้เข้าร่วมการวิจัยยินยอมให้อ่านข้อความทั้งหมดแทนผู้เข้าร่วมวิจัย

ข้าพเจ้า จึง ได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ พร้อมกับหัวหน้าผู้วิจัยและต่อหน้าพยานจึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นพยาน

ลงชื่อ ..... ผู้ให้ความยินยอม

(.....)

ลงชื่อ ..... หัวหน้าผู้วิจัย

(.....)

ลงชื่อ ..... พยาน

(.....)

หมายเหตุ

1) กรณีผู้ให้ความยินยอมไม่สามารถอ่านหนังสือได้ ให้ผู้วิจัยอ่านข้อความในหนังสือให้ความยินยอมนี้ให้แก่ผู้ให้ความยินยอมฟังจนเข้าใจดีแล้ว และให้ผู้ให้ความยินยอมลงนามหรือพิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือรับทราบในการให้ความยินยอมดังกล่าวด้วย

2) ในกรณีที่ผู้ให้ความยินยอมมีอายุไม่ครบ 20 ปีบริบูรณ์ จะต้องมิผู้ปกครองตามกฎหมายเป็นผู้ให้ความยินยอมด้วย หรือ ผู้มีอำนาจทำการแทน เป็นผู้ให้ความยินยอม

ผนวก ก.

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลและดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) แบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 4 ชุด ดังต่อไปนี้

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1 : สำหรับเด็กไร้สัญชาติ มีคำถาม 12 ข้อ คือ

1. ข้อมูลทั่วไป อายุ เพศ
2. ท่านมีความคาดหวังอย่างไรต่อชีวิตในอนาคต (ความฝันของหนูคืออะไร)
3. ท่านประสบปัญหาอะไรอยู่ในปัจจุบัน
4. ท่านมีหน้าที่ความรับผิดชอบอะไรบ้างในครอบครัว
5. ท่านมีเวลาว่างหลังจากรับผิดชอบหน้าที่ในครอบครัวหรือไม่
6. ท่านอยากเรียนหนังสือหรือไม่ เพราะเหตุใด
7. ท่านคิดว่าการศึกษาเป็นประโยชน์ต่อตัวท่านและครอบครัว หรือไม่ อย่างไร
8. หากมีการจัดการศึกษาขึ้นท่าน ท่านอยากให้ออนเรื่องอะไร เพราะเหตุใด
9. ท่านคิดว่าการอ่านออกเขียนภาษาไทยได้ และการคิดเลขเบื้องต้น รวมทั้งวิทยาศาสตร์อย่างง่ายมีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตประจำวันหรือไม่ อย่างไร
10. ท่านคิดว่าทักษะในการดูแลบ้าน ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย รู้หลักโภชนาการ และการวางแผนครอบครัวมีความจำเป็น และสามารถช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของของครอบครัวให้ดีขึ้นได้หรือไม่ อย่างไร
11. ท่านคิดว่าการสอนทักษะอาชีพมีความจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อครอบครัวของท่านหรือไม่ อย่างไร
12. ท่านคิดว่าความรู้ด้านการปกครอง หรือวิธีพัฒนาชุมชน สหกรณ์ มีความจำเป็นต่อการพัฒนาชุมชนของท่านหรือไม่ อย่างไร

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2: สำหรับผู้ปกครองเด็กไร้สัญชาติ มีคำถาม 18 ข้อ คือ

1. ครอบครัวท่าน ประกอบด้วยสมาชิกทั้งหมดกี่คน ประกอบอาชีพกี่คน อะไรบ้าง อยู่ในภาวะพึ่งพิงกี่คน
2. รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน เพียงพอต่อการใช้จ่ายในครอบครัวท่านหรือไม่อย่างไร

3. ระยะทางจากชุมชนไปแหล่งการศึกษา
4. วิธีการเดินทางออกจากชุมชน เพื่อไปยังแหล่งการศึกษา
5. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปแหล่งศึกษา
6. ท่านเคยได้รับการศึกษาหรือไม่ ถ้าได้ท่านจบการศึกษาสูงสุดในระดับใด
7. ท่านคาดหวังหรือมองอนาคตบุตรของท่านอย่างไร
8. ท่านคิดว่าการศึกษาจะทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของท่านและครอบครัวดีขึ้นหรือไม่อย่างไร
9. ท่านคิดว่าหากบุตรของท่านได้รับการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อครอบครัวท่านหรือไม่อย่างไร
10. หากมีการจัดการศึกษาขึ้นท่าน ท่านอยากให้สอนเรื่องอะไร เพราะเหตุใด
11. ท่านต้องการให้บุตรของท่านสามารถอ่านออก เขียนภาษาไทย และการคิดเลขเบื้องต้น รวมทั้งวิทยาศาสตร์อย่างง่าย ๆ ได้หรือไม่
12. ท่านคิดว่า การอ่านออกเขียนภาษาไทยได้ และการคิดเลขเบื้องต้น รวมทั้งวิทยาศาสตร์อย่างง่ายมีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตประจำวันหรือไม่ อย่างไร
13. ท่านต้องการให้บุตรของท่านมีทักษะในการดูแลบ้าน ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย รู้หลักโภชนาการ และการวางแผนครอบครัว หรือไม่ อย่างไร
14. ท่านคิดว่าทักษะในการดูแลบ้าน ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย รู้หลักโภชนาการ และการวางแผนครอบครัวมีความจำเป็น และสามารถช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของครอบครัวท่านให้ดีขึ้นได้หรือไม่ อย่างไร
15. ท่านต้องการให้บุตรของท่านเรียนทักษะในการประกอบอาชีพหรือไม่ อย่างไร
16. ท่านคิดว่า การสอนทักษะอาชีพมีความจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อครอบครัวของท่านหรือไม่ อย่างไร
17. ท่านคิดว่าภูมิปัญญาชาวบ้านในท้องถิ่นของท่าน ที่ท่านคิดว่ามีค่าสำคัญและมีความจำเป็นที่จะต้องถ่ายทอดกับเด็กในชุมชนของท่านคืออะไร เพราะเหตุใด
18. ท่านคิดว่าความรู้ด้านการปกครอง หรือวิธีพัฒนาชุมชน สหกรณ์ มีส่วนช่วยให้ชุมชนของท่านพัฒนา

แบบสอบถามชุดที่ 3 : สำหรับผู้นำชุมชนที่เป็นทางการและตามธรรมชาติ มีคำถาม 12 ข้อ คือ

1. ประวัติความเป็นมาของชุมชนแม่สามแลบ
2. ลักษณะ/กิจกรรมประจำวันของคนในชุมชน

3. ปัญหาของชุมชนคืออะไร
4. ลักษณะเด่นของชุมชนคืออะไร
5. ความต้องการของชุมชนเพื่อให้เกิดการพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพชีวิตคนในชุมชน
6. ชุมชนมีการสนับสนุนหรือส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ การศึกษา
7. ท่านคิดว่าความรู้หรือทักษะใดที่จะช่วยพัฒนาชุมชนของท่านให้ดีขึ้น
8. ชุมชนของท่านสามารถที่จะสนับสนุนให้เกิดแหล่งศึกษาเรียนรู้ในชุมชนได้หรือไม่อย่างไร
9. ท่านคิดว่าภูมิปัญญาชาวบ้านในท้องถิ่นของท่าน ที่ท่านคิดว่ามีค่าสำคัญและมีความจำเป็นที่จะต้องถ่ายทอดกับเด็กในชุมชนของท่านคืออะไร เพราะเหตุใด
10. ท่านคิดว่าความรู้ด้านการปกครอง หรือวิธีพัฒนาชุมชน สหกรณ์ มีส่วนช่วยให้ชุมชนของท่านพัฒนา
11. ท่านต้องการให้เด็กไร้สัญชาติในชุมชนมีความรู้ด้านการปกครอง หรือวิธีพัฒนาชุมชน สหกรณ์ หรือไม่ อย่างไร
12. ท่านสนับสนุนให้เกิดการศึกษาแก่เด็กไร้ชาติในชุมชนของท่านหรือไม่อย่างไร

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 4 : สำหรับภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน มีคำถาม 9 ข้อ คือ

1. บทบาทหน้าที่ของท่านที่เกี่ยวกับเด็กไร้สัญชาติคืออะไร
2. ท่านมีบทบาทต่อการศึกษาของเด็กไร้สัญชาติหรือไม่อย่างไร
3. ในพื้นที่ความรับผิดชอบของท่านมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้กับเด็กไร้สัญชาติหรือไม่ อย่างไร
  - 3.1 ถ้ามี ท่านคิดว่าเพราะเหตุใด ยังมีเด็กไร้สัญชาติที่ยังเข้าไม่ถึงสิทธิทางการศึกษาดังกล่าว และท่านมีแนวทางแก้ไขอย่างไร
  - 3.2 ถ้ามี งบประมาณที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กไร้สัญชาติมีอย่างต่อเนื่องและเพียงพอหรือไม่ อย่างไร(ถามเฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐระดับบริหารและองค์กรพัฒนาเอกชนระดับบริหาร)
  - 3.3 ถ้ามี บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษาสำหรับเด็กไร้สัญชาติในหน่วยงานของท่านหรือไม่ อย่างไร(ถามเฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐระดับบริหารและองค์กรพัฒนาเอกชนระดับบริหาร)
  - 3.4 ถ้ามี การติดต่อประสานงานกับภาครัฐเกี่ยวกับการศึกษาของเด็กไร้สัญชาติท่านได้รับการอำนวยความสะดวก(ถามเฉพาะองค์กรพัฒนาเอกชนระดับบริหารและระดับปฏิบัติการ)

3.5 ถ้ามี ท่านคิดว่าแนวทางหรือรูปแบบการศึกษาที่ใช้หรือจัดให้แก่เด็กไร้สัญชาติในปัจจุบัน สามารถตอบสนองความต้องการและความจำเป็นที่แท้จริงแก่เด็ก ครอบครัว และชุมชนของเด็กไร้สัญชาติ หรือไม่ อย่างไร

3.6 ถ้ามีท่านพบปัญหาหรืออุปสรรคอะไรบ้างในการดำเนินงานในหน้าที่ของท่านที่เกี่ยวกับการศึกษาของเด็กไร้สัญชาติ

4. ท่านคิดว่าปัญหาของเด็กไร้สัญชาติในการเข้าไม่ถึงสิทธิทางการศึกษาคืออะไร
5. ท่านคิดว่าปัจจัยใดที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กไร้สัญชาติเข้าถึงสิทธิทางการศึกษา
6. ท่านคิดว่ารัฐควรดำเนินการอย่างไรเพื่อให้เด็กไร้สัญชาติในพื้นที่ของท่านเข้าถึงการศึกษาได้ง่ายที่สุด
7. ท่านมีการประชาสัมพันธ์หรือให้ความรู้แก่คนไร้สัญชาติหรือไม่ว่าพวกเขามีสิทธิทางการศึกษา (ตามเฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐระดับปฏิบัติการและองค์กรพัฒนาเอกชนระดับปฏิบัติการ)
8. ท่านคิดว่านโยบายและแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กไร้สัญชาติที่สอดคล้องกับควรเป็นอย่างไร เพราะเหตุใด
9. 130130130ท่านมีข้อเสนอแนะอะไรเกี่ยวกับการวิจัยครั้งนี้หรือไม่

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล   นางสาวชยารส อุดมอ่าง

วัน เดือน ปีเกิด   5 ธันวาคม 2528

ที่อยู่   5/6 ถนนพรพัฒนา ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2541   มัธยมศึกษา โรงเรียนวิทยานุกูลนารี จังหวัดเพชรบูรณ์

พ.ศ. 2547   สังกมสเกราะห้ศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2552   เข้าศึกษาต่อปริญญาโท หลักสูตรสังคมสเกราะห้ศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบูรณาการนโยบายสวัสดิการสังคม
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

